Waqtiga iska tallaalidda hargabka cusub A(H1N1)

- Su'aalo iyo jawaabo ku saabsan tallaalka cudurkan faafa (pandemi)

Maalmahaan waxaa bilaabanaya iska tallaalidda hargabka cusub A(H1N1), loona yaqaan hargabka doofaarka (svineinfluensa). Degmooyinka ayaa qabanqaabinaya tallaalka, kuna wargelinaya dadweynaha deggan.

Tallaalka Pandemrix waxaa ansaxiyey mas'uuliyiinta daawooyinka ee Yurub iyo Norwayba. Waraaqdaan wargelinta ah waxaad ka helaysaa jawaabaha arrimaha muhiimka ah ee tallaalkaan, cidda marka hore loogu deeqayo tallaalka iyo sababta loogu talinayo in la si tallaalo.

Macluumaadkii intaa ka badan ee hargabka cusub A(H1N1) waxaa laga helayaa barta interneetka ee hay'adaha caafimaadka ee dawliga ah www.pandemi.no. Waxaad kale oo aad wici kareysaa telefoonka cudurrada faafa ee hay'adaha caafimaadka ee dawliga ah 815 55 015.

Maxaa la iskaga tallaalayaa hargabka cusub A(H1N1)?

Tallaalka ayaa ah sida uga habboon ee la iskaga difaaci karo hargabka cusub A(H1N1), loona yaqaan hargabka doofaarka (svineinfluensa). Dadka intiisa badan hargabku si fudud buu ugu dhacaa, qaar baase si xun ula xannuunsada. Hay'adaha caafimaadku waxay kugula talinayaan tallaalka si looga hortagto inaad qaaddid hargabkaan, aadna loogu xanuunsado, amase looba dhinto. Marka lagu tallaalo waxaad kale oo aad gacan ka geysanaysaa in ay xubnaha qoyska iyo kuwa kale ee kugu dhowdhow ka baaqsadaan in la qaadsiiyo hargabkaan. Tallaallada Norway oo idil waa ikhtiyaari.

Ciddee baa marka hore loogu deeqayaa in la tallaalo?

Waxaa marka hore loogu deeqayaa tallaalka dadka sida gaarka ah halista ugu jira iyo shaqaalaha caafimaadka. Marka kooxahaan la tallaalo, ayaa deeqda loo fidinayaa dadweynaha oo idil. Kuwa lagula talinayo inay is tallaalaan waa:

- Dumarka uurka 3da bilood ee dhexe iyo 3da bilood ee dambe leh, (wixii ka dambeeya toddobaadka 12aad ee uurka).
  Dumarka uurka 3da bilood ee hore leh, oo khatar dheeri ah ugu jira qaadidda cudur daran, waxaa la tallaali karaa ka dib marka baarid dheeri ah lagu sameeyo.

- Dadka waaweyn iyo carruurta da'dooda laga billaabo 6 bilood, qabana:
- cudurrada waara ee marinnada hawadu marto, khaasatan dadka dadka awooddooda sambabad hooseyso

- cudurrada waara ee wadnaha/xiddidada, khaasatan dadka wadnaha cillad aad ah ka qaba
- iska difaaca infakshanka oo hoos u dhacsan sabab kastaba ha ahaatee
- noocyada 1 iyo 2 ee cudurka sonkoroowga
- cillad xagga kelyaha ah oo waarta
- cillad xagga beerka ah oo waarta
- cudur waara oo neerfayaasha ah ama dhaawacba
- Buurnaanta aadka u daran

Haddii uu hargabkaani qofka horey ugu dhacay, in laga tallaalo miyaa loo baahan yahay?

Sida caadiga ah hargab kugu dhacay wuxuu kaa difaacayaa in isla hargabkii mar kale kugu dhaco. Dadka aan hubin in ay la xanuunsadeen fayraska hargabka cusub keena, waxaa u roon in ay is tallaalaan. Dadka shaybaarku u caddeeyey in uu ku dhacay hargabka A(H1N1), uma baahna inay is tallaalaan. In la is tallaalo wax dhib ahi ka imaan maayo, inkasta oo qofka uu horey ugu dhacay hargabka cusubi.

Sidee baa loo sameeyey tallaalka cudurkan faafa?

Pandemrix waxaa loo sameeyey sidii caadiga ah, taas oo ah iyada oo fayraska lagu beeray ukun. Tallaalku wuxuu ka sameysan yahay qaybo ah fayraska hargabka cusub A(H1N1), wax fayras ah oo noolna kuma jiro. Sidaas awgeed ayaan tallaalku keeni karin in hargabku qofka ku dhaco.

Tallaalka cudurkan faafa miyuu sugan yahay?

Pandemrix waxaa laga ansixiyey Yurub oo idil, hay'adaha daawada ee dawliga ah ee noorwiijiguna way ansixiyeen. Ansixintaasi waxay ku saleysan tahay qiimeyn ballaaran oo lagu sameeyeyey waxtarka iyo ammaan ahaanta tallaalka.

Daawooyinka oo idili waa ay yeelan karaa waxyeello dambe (bivirkninger). Pandemrix waxay keeni kartaa in si yare ka xooggan sida tallaalka hargab xilliyeedka uu jirku fal celin ahaan meesha tallaalka lagu muday xanuun, kaar, iyo barar ay sameyso.Waxyeellada dambe ee caadiga ah sida madax xanuun, daal iyo qandhadaba wey kaga yare badan yihiin.

Maadaama tallaalka lagu beeray ukun, waa in lagala taxadaraa dadka sida aadka ah xasaasiyadda ugu qaba ukunta.

Waxyeellada dambe ee suurtagalka ah, dhif dhifkana ah waxaa keliya oo la ogaan karaa ka dib marka tallaalka loo isticmaalo dad aad u badan, dal ahaan iyo caalamkaba waxaa la diyaariyey nidaam si weyn arrintaas wax looga ogaanayo.

Tallaalka miyey ku jiraan walxaha wax lagu daro?

Maadaama tallaalku, isaga oo goojooyin badan ah uu ku jiro dhalo, ayaa waxaa ku jira aaladda wax lagu xafido ee tiomersal, kaasoo ah iskudhis meerkuri ah, oo leh waxtar ah dilidda bakteeriyada. Arrintaani waa muhiim si loo baajiyo in bakteeriyadu ku dhalato dhalada ka dib marka la furo. Waxaa tiomersal oo tallaal ku jirta cilmi-baaritaan ballaaran looga sameeyey koox badan oo dad ah. Baaritaanadaasi ma muujin in isticmaalka tiomersal ee tallaalku keenayso wax dhibaato caafimaad ah.

Tallaalka waxaa kale oo ku jira iskujir saliideed oo ka kooban Skvalen (saliid dabiici ah oo laga helo xayawaanka iyo dhirta oo idil) iyo fitamiin E. Saliidaan isku jirka ah waxaa loogu darayaa in lagu xoojiyo tallaalka is-difaaca jirka.

Miyaan u baahanahay inaan iska tallaalo hargab xilliyeedka caadiga ah iyo hargabka cusub A(H1N1) labadaba?

Tallaalka cudurkan faafa iyo tallaalka hargab xilliyeedka waxay kala difaacaan fayrasyo kala duwan. Sidaas awgeed ayaa dadka qaar lagula talinayaa inay qaataan labada tallaalba. Tallaaladaan isku mar ayaa la qaadan karaa, midba gacan.

Waa immisa lacagta la isku tallaalayo?

Qiimaha tallaalka ee degmooyinka kala duwani wuu kala duwan yahay. Carruurta xataa waa sidaas. Qiimahan qofku bixinayo soo geli maayo nidaamka kaarka bilaashka ah (frikort-ordningen) (nidaamka warqadda daawada ee buluugga ah iyo xadka qofku ka bixiyo daawada 1 (blåreseptordningen og egenandelstak 1)).

Sidee la isku tallaalayaa?

La xiriir degmada aad deggan tahay si aad u ogaatid sida tallaalka loo sameynayo. Tallaalka waxaa lagu qaadanaya cirbad la iskaga durayo cududda. Ilaa hadda sida ay tahay waxaa loo baahan yahay in la qaato labo goojo (to doser), oo la kala qaadanayo muddo saddex toodobaad ah si loo gaaro isdifaac.

Horey u soo qaado lambarkaaga dhalashada (11 lambar) marka lagu tallaalayo.

Waa inaad sugtaa qiyaastii 20 daqiiqo ka dib marka la is tallaalo si loo hubiyo inuusan imaan falcelin xasaasiyad leh.